

KISA ÖZET

SAYFADAKİ KAN, SAHNEDEKİ KAN:

LIZ LOCHHEAD'İN *BLOOD AND ICE* VE *DRACULA* ESERLERİNDEKİ SANATSAL YARATICILIK VE VAMPİRİN DÖNÜŞTÜRÜCÜLÜĞÜNE DAİR BİR İNCELEME

Blood and Ice (1985, 2009) ve *Dracula* (1988), İskoç oyun yazarı Liz Lochhead'in Feminist Gotik Tiyatro türüne yaptığı sui generis katkıları arasındadır. Bu çalışma, feminist edebiyat kuramlarından yola çıkarak, özellikle Adrienne Rich'in "feminist yeniden-okuma" ("feminist re-vision") kavramına dayanarak, Lochhead'in Romantik/Gotik edebiyat türünün tanınmış figürleri olan yazar Mary Shelley ile Bram Stoker'ın karakteri Dracula'yı feminist bir bakış açısıyla nasıl yeniden kurgusallaştırdığını analiz etmektedir. Ancak bu iki oyunun ortak noktası yalnızca Gotik türüne dayanmaları değildir. Bu tez, bir yandan *Blood and Ice* adlı oyunda mecazi bir vampir figürü olarak yer alan ve John William Polidori'nin *The Vampyre* (1819) adlı eserine ilham kaynağı olan Romantik şair Lord Byron'ın, Mary Shelley'nin sanatsal yaratıcılık arayışında, onun için bir ayna ya da alternatif benlik (double) rolünü nasıl üstlendiğini tartışmaktadır. Lord Byron, Mary Shelley'nin sanatsal yaratım sürecini körükleyen, onu yazmaya iten bir güç olma rolünü üstlenir, aynı zamanda *Frankenstein* (1818, 1831) eserinin yaratımındaki içkin çelişkilerini de açığa çıkarır. Mary Shelley'nin *Frankenstein*'i, bu içsel bölünmelerin yükünü taşıyan ve onları sanatsal bir yaratıya dönüştüren, eşsiz benzersiz bir "canavarca otobiyografi" olarak da değerlendirilebilir.

Bunun yanısıra, Bram Stoker'ın *Dracula*'sı (1897), yüzyıl sonu Gotik edebiyatının kurgusal aristokrat vampiridir; ve bunun çok daha ötesinde, Kont Dracula aykırı ve sınırları aşan, aşkın bir arzusunun ve cinselliğin saklı simgesine dönüşmüştür. Lochhead'in *Dracula* oyunundaki feminist yeniden-okuma biçimiyle birlikte bu vampir, kadınlarla uyumlanan, onları özgürleştiren ve onların gücüne güç katan bir doğa figürüne dönüşür. Kont Dracula, kendilerini halihazırda her türlü toplumsal kısıtlamadan özgürleştirmek isteyen kadınlar için bir dönüşümü ateşler. En nihayetinde Liz Lochhead her iki oyununda da, feminist yeniden okuma stratejisiyle, beklentileri ters yüz eder.

Bu tartışmanın çerçevesinde ele alınan Liz Lochhead'in oyunları, Romantik ve Gotik edebiyattaki 'Vampir' figürünü nihayetinde benlik ile ötekiliğin, cinselliğin ve toplumsal cinsiyetin sınırlarını dağıtan, dönüştürücü bir varlık olarak yeniden ele alır.

Anahtar kelimeler: feminist yeniden-okuma, feminist yorumlama, adaptasyon, feminist tiyatro, Gotik tiyatro, sanatsal yaratıcılık, yazarlık, toplumsal cinsiyet, queer vampirler, Mary Shelley, kadın vampirler, Dracula.

ABSTRACT

BLOOD ON PAGE, BLOOD ON STAGE:

A LOOK INTO ARTISTIC CREATIVITY AND TRANSFIGURATION THROUGH VAMPIRES IN LIZ LOCHHEAD'S *BLOOD AND ICE* AND *DRACULA*

Blood and Ice (1985, 2009) and *Dracula* (1988) are listed as Scottish playwright Liz Lochhead's sui generis contributions to Feminist Gothic drama. Drawing on the framework of feminist literary theory, specifically Adrienne Rich's concept of "re-vision," this study analyses how Lochhead reimagines canonical Romantic/Gothic figures, respectively Mary Shelley and Count Dracula through a feminist lens. However, their arising from Gothic genre is not the only connection between these two plays. This thesis puts forward that on the one hand, in Lochhead's *Blood and Ice* the metaphorical vampire, Lord Byron as John William Polidori's primary source for *The Vampyre* (1819), assumes the role of Mary's mirror / double in her quest for artistic creativity, compelling her literary authorship and revealing the contradictions embedded in her creation of *Frankenstein* (1818, 1831). Mary Shelley's *Frankenstein* can be regarded as a monstrous autobiography par excellence, since this Gothic tale carries the burden of her self-divisions, which transfigure her artistic creation as well.

On the other hand, Bram Stoker's Count Dracula in his Gothic fin de siècle novel *Dracula* (1897) is the fictional vampire — the epitome of transgressive desire and sexuality in disguise. In Lochhead's feminist re-vision in *Dracula*, Bram Stoker's Vampire is portrayed as a liberating and empowering force of nature aligned with women, a trigger for transformation for the women who sought to free themselves from the societal constraints. In both texts, Liz Lochhead turns the tables with her revisionist stance.

Lochhead's plays within the scope of this thesis' discussion ultimately depict the Gothic/Romantic 'Vampire' as a transfiguring figure, disrupting the boundaries between Self/Other, along with sexuality and gender.

Keywords: feminist re-vision, feminist re-writing, adaptation, feminist drama, Gothic drama, artistic creativity, authorship, gender, queer vampires, Mary Shelley, female vampires, Dracula.